

Intervju med Anne Borg, på Ullevål, 22.06. og 12.09.2000

- 00:00:00 Presentasjon av Anne Borgs barndom på Aspehaug i Oslo, hvor dans og utkleddning var en naturlig uttrykksform med tre søstre og "tåspiss på lakksko". Dans som yrke var ukjent. Så forestillinger av Ny Norsk Ballett på Det Norske Teater og forsto at dans var et yrkesvalg. Begynte å danse plastikk i Røa menighetshus hos Marit Frogner som 11-åring. Fortsatte hos Gerd Kjølaas i Oscarsgate, tok "ballettimer" med Henny Mürer, Aloisius Valente og Edith Roger.
- 00:04:30 Danset første gang på scenen som tyttebær, rose og katt i "Kongens hjerte" på Nationaltheatret sammen med Ny Norsk Balletts dansere, som tok små roller ved teateret. Gerd Kjølaas og Louise Browne engasjerte seg i statistarbeidet til danserne. Lærte teateretikk som 12-åring. Om brannen på Nationaltheatret og "lukten" av teater som gikk tapt.
- 00:06:50 Om skolegang ved siden av dansestudier. Tok ikke artium, men "rasken" og husmorskole samtidig. Danset i Alfred Solås' Sommerteater i Frognerparken: "En Sommernattsdrøm" med koreografi av Signe Gundersen. Jorunn og Even Kirkenær var med. "Sommer i Tyrol", med Ivo Cramér, deretter Det Nye Teater (nå Oslo Nye Teater). Deltok i flere barneforestillinger ved Studiotheateret og Det Norske Teater med koreografi av Signe Hofgaard. Første opplevelser av dans som profesjon.
- 00:10:20 Om dansestiler, klassisk ballett med Aimée Røer. Kontakt med Gerd Kjølaas, som ringte moren for å få Borg med i barneforestilling. Om senere talerolle på Chat Noir. Om skoledag og kveldsprøver på samme tid. Om reaksjoner på ønsket om å fortsette med dans.
- 00:13:40 I Ivo Cramérs glanstid inviterte han Borg med i en operette der profesjonelle dansere som Alice og Henny Mürer, Guri Lysell, Hans Kjølaas, Aloisius Valente m.fl. var med. Teatersjef ved Det Nye Teater, Axel Otto Normann. Om Den Norske Ballett. Brødrene Brunvoll skulle utvide med faste forestillinger og holdt prøvedans, en "klasse" for A- og B-medlemmer til corps de ballet. (Om Mette Møller og beundring for Alice Mürer fra Ballet de Monte Carlo.) Borg ble A-danser i Den Norske Ballett som 20-åring. Kalte seg profesjonell danser.
- 00:18:30 Om Robert Lunnen, ballettmester, Mary Skeaping, ballettleder fra Stockholm, satte opp deler av "Svanesjøen". Prøver i Turnhallen med B-dansere. Anne gjorde pas de trois med Randi Thorvaldsen og Aloisius Valente, som ble partner i mange oppsetninger ved Det Norske Teateret også i Gerd Kjølaas koreografi. Om turné gjennom landet med forestillinger på kinoer med dårlige sceneforhold.
- 00:22:00 Episoder om repetitøren og personligheten Guttorm Skjerven i Turnhallen, som blandet seg inn i prøvene og var med på turné. Anekdote om gramfonplater som hoppet av sporet. Tilbake til turneer i Norsk Operaselskaps regi og uteblivelse fra turnéer pga. graviditet.
- 00:25:15 Om "Bibelske bilder" av Ivo Cramér (Det Nye Teater), innstudering og opptak ved BBC i London. Medvirkning i Jorunn Kirkenærs ballett.

- 00:28:45 Operaballettens begynnelse, som gjest i "Medea", invitert av Pavlovadanseren Algeranov. Medea ble spilt over flere år etter at Edith Roger hadde sluttet. John Harris betinget et fast corps de ballet, Borg kom inn etter prøvedans og ble ett år senere forfremmet til solist.
- 00:31:10 Anthony Tudor skulle velge dansere (til "Syrinhaven"), insisterte på Anne i rollen som Caroline. Anekdote om Mette Møller og Tudor og hans infame sarkasme og understatement samt innstudering. Om Tudors hovedverks aktualitet.
- 00:34:45 Om gjennombruddet og suksess som Svanhilda i "Coppelia", dansestjernedyrking fra medias side og følelser for tittelrollen i "Giselle".
- 00:37:10 Om statens reise- og studiestipend og oppholdet i Leningrad (St. Petersburg 1965) i Marinskijteateret ved hjelp av Helen Andersen i utenriksdepartementet. Om skolen med skrått gulv i studioet, om lærere og dansere, eksamen/prøvedans for ballettbarna.
- 00:42:00 Om stjernedanseren, jøden Valiri Panov, som ble forfulgt i Sovjet-Unionen og forsøket på å hjelpe ham og hans familie. Om møtet med ham etter at han kom til vesten, også ved Den Norske Opera i Oslo. Om kritikk av kommunistveldet og forsøket på å kritisere en ballettmester.
- 00:51:50 Om møtet med det sovjetiske universitetets norskstudenter og sin opplesing av "Karius og Baktus". Om rasjoneringsproblemer og assosiasjoner til norsk krigstid.
- 00:52:20 Om publikum og pausene ved ballettforestillingene i Leningrad. Om mottakelsen av dansestjernene. Om uhemmet dans med fall. Om hvordan oppholdet i Leningrad preget dansen.
- 00:58:40 Om studieopphold i London (1957) med Thorleif Dals stipend. Tutte Lemkow hentet henne til middag hos norsk utenriksstjenestemann, ble satt på sporet av Madame Marie Rambert. Møtte Peggy van Praahg og Anthony Tudor, men Borg våget ikke gjøre seg til kjenne. Gikk tom for penger og sultet. Om tidsånden da og danseres vilkår.
- 01:04:45 Om stipend fra Tom Wilhelmsens stiftelse til New York-opphold i fire måneder (1966) ved School of American Ballet og American Ballet Theater, Martha Graham School of Dance, Geoffrey Ballet (anekdote om Mary Hingston), klasser med Violette Verdy, Gerd Andersson. Så Ginger Rogers i "Hello Dolly". Om tiden da Joan Harris fratradte og opprettet Den norske Operas Ballettskole.
- 01:13:20 Ny ballettsjef ved Den norske Opera, Sonia Arova, som satte opp (og danset selv) i "Nøtteknekkeren". Oppsetninger av Balanchine og Walter Gores balletter. Borg danset den svarte svanen i "Svanesjøen", større konkurranse innad i kompaniet. Om utfordringer ved å være ballettsjef. Ronald Frazier danset von Rotbart, anekdote om hans bekreftelser.
- 01:18:30 Om den danske danseren Palle Damms utstråling, virilitet og popularitet, partnerarbeid med ham under Joan Harris' ledelse og senere i "Frøken Julie" og "Månerenen". Konkurranse mellom Damm og Arovas mann, Thor Sutowski.

Damm forsvant, men ville tilbake som danser senere, da Borg var ballettsjef. Om Paul Gnatt, assisterende ballettsjef.

- 01:23:50 Om tittelrollen i "Frøken Julie", gjort ved flere anledninger, bl.a. med Roger Lucas, om opplevelse av flow og kontroll ved siste forestilling. Om "La Sylphide" i Venezia og det gode dansegulvet der. Om Vivi og Flemming Flint i "Tango Sjikane". Om tittelrollen i "Giselle", forskjellen mellom 1. og 2. akt, tolkningen av uskyldighet og det å bli sveket.
- 01:27:10 Om moderne repertoar, Donya Feuer "Aft vemod" og Birgit Cullberg som moderne koreograf. Om "Månerenen" og Henny Mürers tolkning av rollen. Borg innledet nytt samarbeid med Feuer som ballettsjef, om bestillingsverket "Gud lever og har helsen". Om å danse uten klær og distraksjonen det gir. Om dramatiske roller i symfoniske balletter, oppbygging, overgangene som gjør roller.
- 01:31:40 Om Balanchine-balletter, musikalsk, gjennomført, inndrillet. Om karakteristikk av kritiker, Lisi Carén. Om konkurranse i innstudering av Balanchine. Om kommentar om vekt fra Arova og omtale av hennes prestasjoner.
- 01:35:00 Om utfordringer ved å være både mor og profesjonell danser.
Slutt intervju 1 (22.06.2000)

- Intervju 2 (12.09.2000)**
- 01:37:10 Kort oppsummering av intervjuet den 22.06.2000 og ny opplysning om danske Paul Gnatt som grunnla New Zealand Ballet og er premiært for sitt arbeid i landet.
- 01:39:30 Om Borgs arbeid som sjef for Operaballetten. Ble spurt av Brunvoll om å være assisterende ballettsjef (1970-71). Om ambisjoner for repertoar og arbeidsforhold. Utfordringer ved å ha mye ansvar som leder og være utøvende danser. Om å bestille og utvikle nytt, norsk repertoar.
- 01:44:30 Om Ballettverkstedet der Kari Blakstad, Kjersti Alveberg, Yngve Horn, Wayne McKnight m.fl. fikk danserne og "huset" til disposisjon. Koreografene fikk ikke betalt med mindre deres koreografier ble tatt inn i repertoaret, noe som var kontroversielt. Verkstedet ga en mulighet til å prøve og feile, gjennomført annethvert år, fem-seks ganger. Verkstedet fortsatte under andre ballettsjefer, også gjennomført tidligere under Brenda Last og Joan Harris. Om dansestiler som ble brukt og mannlige dansere som ville prøve seg som koreografer. Alveberg gjorde sin første koreografi i 1975, og fra da av tok karrieren hennes fart.
- 01:51:10 Om å sette opp særegne norske koreografier, "Haugtussa" og "Mot Solen" (Edith Roger) med norsk musikk, bl.a. Finn Ludt. Ringte Audun Oftedal, Festspillene i Bergen, med spørsmål om samarbeid. Medvirkende Tordis Maurstad, Harald Heide Steen sr., Vessa Hansen, Sigbjørn Bernhoft Osa, Liv Dommersnes.
- 01:54:30 Om epoken med Edith Roger og Barthold Halle, "Mot Solen", "Dans ropte fela" og "Haugtussa". Borg ble spurt om å være med, men var gravid. Anekdote om Claes

Gills deltakelse. Om hardingfelespillernes storslagenhet og mottakelsen hos publikum. Referanse til forestilling i Drammen Teater, Ellen Kjellberg og Anne Merete Sundberg med som dansere.

- 01:59:10 Om bestillingsverk av norske koreografer til Den norske Opera, "Pinocchio" (Henny Mürer), "Volven" (Kjersti Alveberg), samt en lang rekke kortere balletter i sammensatte program.
- 02:00:20 Om å få Glen Tetley til Norge via Paul Podolski. Tetleys koreografi ble et vendepunkt for kompaniet. Om Tetleys betydning, hans instruksjon av øvelser fra egne balletter. Brian McDonald, ballettsjef i Stockholm, koreograferte og inspirerte. Tetley lagde "Strender" med Arne Nordheims musikk og Marte Sæther og Yngve Horn i sentrale roller.
- 02:05:00 Om økonomiske forhold ved Den norske Opera under Borgs tid og i 2000. Om støtteordninger for å komponere ny musikk. Episode om Det Norske Operafonds styre og invitasjon til middag, der negative holdninger til ny musikk kom for dagen.
- 02:09:10 Om planer for nyskaping som ikke ble noe av. Daniel Bohr, festspillsjef i Bergen, fikk spørsmål om samarbeid. Runar Borge og Svein Lund-Roland hadde forslag til "En Sommernattsdrøm", med Terje Rypdal. Rypdal ble vurdert som useriøs av ledelsen. (Bjørn Egeland, direktør, Bjørn Simensen, operasjef, Egil Monn-Iversen, styreformann). Pinlig å avlyse og vanskelig knipe med å finne godt alternativ. Valgte "Victoria" (Knut Hamsun), koreografert av André Prokovsky til musikk av Ragnar Söderlind. Grusom prosess og resultat. Scenografien og kostymene ble helt feil. Premiere i Bergen til stor applaus, men forestillingen ble slaktet, unntatt i Jyllandsposten. Katja Medbøe leste inn brev fra "Victoria". "Per Gynt" med Jan Garbarek ble også stoppet da Egil Monn-Iversen ikke ville ha elektronisk musikk. Danseteater av Ulf Gadd til gammel russisk musikk, møter med Musikerforbundet (Åse Kleveland) for å få lov til å bruke innspilt musikk.
- 02:25:50 Om å gå fra å være danser til ballettsjef. Karakterisering av dansere som egoister og sjefer som altruister. Danser og sjef kunne ikke kombineres, fikk ikke tid til å trene, kunne ikke konkurrere med danserne. Lettelse å slippe. Stort arbeid å være mor og ballettsjef.
- 02:28:45 Høydepunkt for kompaniet mht. repertoar: Ulf Gadd og Sven Erik Gåde, "Diaghilevs Ballet Russes" og "Tango Buenos Aires 1907", Mats Eks "Bernardas Hus", Hans Van Manen "Grosse Fuge". Viktig med toneangivende koreografer fra Europa. Jiri Kilyáns koreografi til musikk av Arne Nordheim, "Symfoni i D". Anekdote om stjerneskudd på vei hjem etter å ha sett "Tango Buenos Aires" og Indra Lorentzen i funklende rolle.
- 02:35:10 Om danseres krav og lydighet før og nå (2000).
- 02:36:00 Om koreografikonkurransen for å få fram nordiske koreografer. Borg ville ha den i Norge. Nina Sundbye lagde skulptur som premie. Kjempejobb å gjennomføre konkurransen. Ingen andre operahus gadd å gjøre jobben. Anekdote om Borgs avgang koblet til premieutdelingen og manglende laurbærkrans. Islandsk dansekompani vant konkurransen. Scirocco vant norsk finale. John Percival, redaktør i "Dance and Dancers" med i juryen.

- 02:43:00 Anekdote om avslutningen av første periode som ballettsjef. David Blair var død, derfor måtte Borg fortsette ett år til. Oppklaring om første og andre sjefsperiode, hvor mange år de varte, og hvem som fulgte som sjef.
- 02:46:45 Om fire koreografier som vekket motstand i andre periode pga. mangel på tillit til kvalitet, bl.a. koreograf Torill Bernatek, musikk ved Håkon Berge, viktig forsøk som vakte stor mediainteresse.
- 02:48:35 Om Dansegalla for å vise mangfoldet i dans til et motsetningsfylt dansemiljø, afrikansk dans og Inger Lise Eid med flamenco. Borg var konferansier. Anekdote om mikrofon. Gallaen ble en triumf, isen ble brutt.
- 02:53:20 Om oppsetting av "Bibelske bilder" av Ivo Cramér i Frogner kirke. Per Sunderland leste tekst fra prekestolen. Gerd Kjølaas ble glad.
- 02:55:00 Om "Pinocchio" av Henny Mürer med solistene Stefan Petterson (Ullner) og Harmen Trump (fra Holland).
- 02:57:50 Om arbeidet ved Carte Blanche (Nordic Dance Theater) i Bergen (1990), opprydding etter konkurs. Inviterte dansere til snitter og musserende på SAS-hotellet og lovet ny premiere. God flyt i samarbeidet, men kaos med lokaler under ombygging i Turnhallen. Ti dansere ble økt med to i perioden. Festspillforestillingen "Soweto" passet kompaniet.
- 03:05:55 Om Jessica Iwanson og hennes koreografi "Ansikter", satte ny retning med programmet "Ny Vår" for kompaniet. Om David Parsons koreografier "Konvolutten" og "Sleep Study". Første helaftens ballett for barn, "Ulven Mico", til ny musikk av Frode Thingnæs, tekst av Marianne Mørk, koreografi, Toni Herlofson. Ulven ble danset av Arne Fagerholt.
- 03:12:10 Om en befriende tid i Carte Blanche. Mer uavhengig arbeid ga Borg tro på seg selv. Valdemar Hansteen ansatt som PR-mann. Audun Hetland som tegner i egen "Carte Blanche-avis", program med presentasjon av forestillinger. Logo ble tegnet av Arne Nøst.
- 03:16:30 Om møtet med Bergenspublikummet og kritikk i pressen. Vurdering av Carte Blanche anno 2000.
- 03:18:35 Opplesing av Borgs ord om Carte Blanche, om å snakke til publikum på en nyskapende måte som inkluderer dem.
- 03:19:30 Om arbeidet ved Statens Balletthøgskole, Borgs undervisning som lektor og ansettelse som rektor. Medlem av interimsstyret (1978), skolen opprettet i 1979. Fire års åremål som rektor etter Marte Sæther. Om sammenslåingen med fem andre kunsthøgskoler (Mette Newth). Vurdering av prosessen med og motviljen mot sammenslåingen, om arbeidet som prorektor ved KhiO og resultatet anno 2000.
- 03:29:30 Om synet på pedagogikk og utfordringer med mange utdannede dansere, bra for dansekunsten, men ikke så bra for den enkelte.